

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Duševno zdravje v skupnosti
Course title: Community mental health

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Interdisciplinarni doktorski študijski program HUMANISTIKA IN DRUŽBOSLOVJE, 3. stopnja	Področje: Socialno delo	2.	2.
Interdisciplinary doctoral programme in THE HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES, 3rd level	Field: Social Work	2nd	2nd

Vrsta predmeta / Course type

Izbirni predmet/ Elective course

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
10	10			40	240	10

Nosilec predmeta / Lecturer:

Izr. prof. dr. Vito Flaker

**Jeziki /
Languages:**

**Predavanja /
Lectures:** Slovenski /Slovene (Option: English)

Vaje / Tutorial: Slovenski /Slovene (Option: English)

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Vpis v doktorski študij

Prerequisites:

Enrolment in doctoral study programme

Vsebina:

Content (Syllabus outline):

Teorije duševnega zdravja. Medicinski, pravni in socialni razlagalni modeli. Kritika totalnih ustanov. Dezitucionalizacija. Vloga in kariera duševnega bolnika. Normalizacija in prevrednotenje vlog.

Duševne krize. Sprejemanje glasov.

Dolgotrajne stiske. Dolgotrajna oskrba.

Potrebe ljudi z dolgotrajnimi stiskami.

Zavarovanje za dolgotrajno oskrbo.

Vzpostavljanje skupnostnih služb. Timsko delo.

Skupnostni timi. Raziskovanje potreb, etnografija duševne stiske in načrtovanje odgovorov na stiske. Oblike skupnostnih služb: namestitvene, delovne enote, terensko delo.

Neposredno financiranje.

Osebno načrtovanje. Analiza tveganja.

Zagovorništvo. Krepitev moči uporabnikov in vključevanje uporabnikov v delo služb.

Theories of mental health. Medical, legal and social model. Total institution.

Deinstitutionalisation. Role and career of mental patient. Normalisation and social role valuation.

Mental crises. Accepting voices. Long-term distress. Need of the people with long-term distress. Long-term care insurance.

Creating new community based services. Teamwork and community teams. Needs assessment, ethnography of mental distress and planning of the response. Organising services: residential, occupational and outreach. Direct funding of services. Personal care plans. Risk analysis.

Advocacy. Users' empowerment and inclusion.

Participation.

Temeljni literatura in viri / Readings:

- Basaglia, F. (1981), *Negacija institucije*. Beograd: Vidici br.5.
- Brandon D. (1994), *Jin in Jang načrtovanja psihosocialne skrbi*. Ljubljana: Visoka šola za socialno delo.
- Brown, H. in Smith, H. (1992), *Normalisation: A reader for the Nineties*. London: Routledge.
- Busfield. J. (1996), *Men, Women and Madness. Understanding Gender and Mental Disorder*. Houndmills. Basingstoke. London: MACMILLAN PRESS LTD.
- Canguilhem, G. (1987), *Normalno in patološko*. Ljubljana: Studia Humanitatis.
- Castel, F., Castel, R., Lovell, A. (1982), *The Psychiatric Society*. New York: Columbia University Press.
- Castel, R. (1976), *L'ordre psychiatrique*. Paris: Minuit.
- Castel, R. (1981), *La gestion des risques*. Paris: Minuit.
- Coldham, Tina, & Russo, Jasna (2009), Telling Our Truths, Bringing about Change: Being a Survivor Researcher. V: Angela Sweeney, Peter Beresford, Alison Faulkner, Mary Nettle & Diana Rose (Eds.), *This is Survivor Research*. Ross-on-Wye: PCSS Books., str. 163-184.
- Cooper, D. (1980), *Psihijatrija i antipsihijatrija*. Zagreb: Naprijed.
- Deleuze, G., Guattari, F. (1972), *L'Anti-Oedipe*. Paris: Minuit.
- Deleuze, G., Guattari, F. (1980) *Mille plateaux*, Minuit, Paris.
- Erazem Rotterdamski (1991), *Hvalnica Norosti*. Ljubljana: Založništvo slovenske knjige.
- Estroff, S.E. (1981), *Making It Crazy*. Berkeley: University of California Press.
- Fanon, F. (1963), *The Wretched of the Earth*. New York: Grove Weidenfeld.
- Fanon, F. (1973), *Prezreni na svijetu*. Zagreb: Stvarnost.
- Flaker, Vito in M. Urek (ur.) (1988), *Hrastovski anali za leto 1987*. Ljubljana: RK ZSMS.
- Flaker, Vito (1993), *Advocatus diaboli?*. *Soc. delo*, 1993, let. 32, št. 3-4, str. 5-10.
- Flaker, Vito (1993), *Zagovorništvo v akciji - proces emancipacije*. *Soc. delo*, 1993, let. 32, št. 3-4, str. [39]-51
- Flaker, V. (1994), *Analiza tveganja*. *Socialno delo* 33, 3: 189-196.
- Flaker, V. (1996), *Podmene obveznih ukrepov na področju duševnih stisk in njihove*

transformacije. *Socialno delo* 35, 5: 433-444.

Flaker, V. (1997), Timi kot način interdisciplinarnega sodelovanja. *Socialno delo* 36, 1: 3-13.

Flaker, V. (1998), *Odpiranje norosti – vzpon in padec totalnih ustanov*. Ljubljana: *cf.

Flaker, V. (1998), Opis stanovanjskih skupin v Sloveniji in analiza modelov življenja v njih. *Socialno delo* 37, 3/5: 257-269.

Flaker, V. (2003). *Oris metod socialnega dela*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.

Flaker, V. (2008), From institutional logic to common knowledge: power, action and reflection. *IUC Journal of social work*, no 15, 2007/2008.

Flaker, V. @Boj za (2012), *Direktno socialno delo*. Ljubljana: Založba /*cf.

Flaker, V., in sodelavci. (2007), *Krepitev moči v teoriji in praksi*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.

Flaker, V., Mali, J., Kodele, T., Grebenc, V., Škerjanc, J., & Urek, M. (2008). *Dolgotrajna oskrba: Očrt potreb in odgovorov nanje*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.

Flaker, V., Mali, J., Rafaelič, A., Ratajc, S. (2013) *Osebnostno načrtovanje in izvajanje storitev*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.

Flaker, V., Nagode, M., Rafaelič, A., Udovič, N. (2011), *Nastajanje dolgotrajne oskrbe: ljudje in procesi, eksperiment in sistem*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.

Foucault, M. (1978), *Surveillir et punir, Naissance de la prison*. Paris: Gallimard. Slovenski prevod: (1984), *Nadzorovanje in kaznovanje*. Ljubljana: Delavska enotnost.

Foucault, M., Derrida, J. (1990), *Dvom in norost*. Ljubljana : Društvo za teoretsko psihoanalizo.

Foucault, Michel (1998), *Zgodovina norosti v času klasicizma*, Založba /*cf, Ljubljana

Goffman, E. (1961), *Asylums*. New York: Doubleday & Co. (Pelican edition 1968).

Goffman, E. (1963), *Stigma - Notes on the management of Spoiled Identity*. Engelwood Cliffs: Prentice-Hall; (1968), Penguin edition.

Illich, I. (1975), *Medical Nemesis*. Calder & Boyers.

Lamovec, T. (1995), *Ko rešitev postane problem in zdravilo postane strup*. Ljubljana: Lumi.

Lamovec, T. (1998), Protislovja družinske skrbi za uporabnike psihiatrije. *Socialno delo* 37, 1: 43-47.

Lamovec, T. (1998), *Psihosocialna pomoč v duševni stiski*. Ljubljana: VŠSD.

Lehmann, P. (ur.) (1998), *Coming Off Psychiatric Drugs: Successful Withdrawal from Neuroleptics, Antidepressants, Lithium, Carbamazepine and Tranquilizers*. Berlin: Peter Lehmann Publishing.

Lloyd, M. (2002), Care Management. V: Adams, R., Dominelli, L, Pavne, M. (eds.) (2002), *Critical Pracice in Social Work*. Basingstoke: Palgrave (159 - 168).

Morris, J. (1993), *Independent Lives? Community Care and Disabled People*. Houndmills: Macmillan.

Oliver, M. (1997), *The Politics of Disablement*. Palgrave: St. Martin's Press.

-- (1996), *Understanding Disability*. Houndmills: Macmillan.

Rafaelič, A. (ur.), Flaker, V. (ur.) (2012), Iz-hod iz totalnih ustanov med ljudi. *Časopis za kritiko znanosti, domišljijo in novo antropologijo*, XXXIX, 250.

Ramon, Shula, Ryan, Peter, Urek, Mojca (2010), Attempting to mainstream ethnicity in a multi-country EU mental health and social inclusion project : lessons for social work = Poskus uveljavljanja načela enakosti etničnih manjšin v večkulturnem evropskem projektu na področju duševnega zdravlja in socialne vključenosti : naloga socialnega dela. *European journal of social work*, 2010, vol. 13, no. 2, str. 163-182.

Ryan, J., Thomas, F. (1987), *The Politics of Mental Handicap*. London: Free Association.

Ramon, S. (ur.) (1992), *Psychiatric Hospital Closure: Myths and Realities*. Chapman Hall, London, 1992.

Ramon, S. (ur.) (2003), *Users researching health and social care: An empowering agenda?* Birmingham: Venture Press.

Ramon, S. Williams., J. E. (ur.) (2005), *Mental Health at the Cross-roads: The Promise of the Psychosocial Approach*. Aldershot: Ashgate.

Romme, Escher, Dillon, Corstens, Morris (2011), *Living With Voice: 50 stories of recovery*. PCCS Books, Birmingham University, Birmingham.

Repper, J., Perkins, R. (2003), *Social Inclusion and Recovery: A Model for Mental Health Practice*. Edinburgh: Bailliere Tindal.

Russo, Jasna (2012), Survivor-Controlled Research: A New Foundation for Thinking about Psychiatry and Mental Health. *Forum: Qualitative Social Research*, 13(1), Art. 8. Dostopno na: <http://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:0114-fqs120187>.

Russo, Jasna & Wallcraft, Jan (2011), Resisting Variables. Service user/survivor perspectives on researching coercion. V: Thomas W. Kallert, Juan E. Mezzich & John Monahan (Eds.), *Coercive Treatment in Psychiatry: Clinical, Legal and Ethical Aspects*. West Sussex: John Wiley & Sons, Ltd. (str..213-234).

Russo, Jasna & Stastny, Peter (2009), Beyond Involvement. Looking for a Common Perspective on Roles in Research. V: Jan Wallcraft, Beate Schrank & Michaela Amering (Eds.), *Handbook of User Involvement in Research*. West Sussex: Wiley-Blackwell, str. 61-72.

Szaasz, Thomas (2013), *Kraja človeka: Eseji proti medikalizaciji vsakdanjega življenja*. Ljubljana: UMco.

Sweeney, Angela, Peter Beresford, Alison Faulkner, Mary Nettle & Diana Rose (ur.) (2009), *This is Survivor Research*. Ross-on-Wye: PCSS Books.

Tew J., (2011), *Social Approaches to Mental Distress*. Palgrave and Macmillan.

Tew, J. (eds.) (2005), *Social Perspectives in Mental Health: Developing Social Models to Understand and Work with Mental Distress*. London, Philadelphia: Jessica Kingsley Publishers

Subpsihotrične študije, Časopis za kritiko znanosti, letnik 19, 138/139 (ur. Mojca Urek).

Škerjanc, J. (2006). Individualno načrtovanje z udejanjanjem ciljev. Ljubljana: Center za poklicno izobraževanje in usposabljanja.

Thomas W. Kallert, Juan E. Mezzich & John Monahan (Eds.), *Coercive Treatment in Psychiatry: Clinical, Legal and Ethical Aspects*. West Sussex: John Wiley & Sons, Ltd.

Urek, M. (2012) (ur.) *Socialno delo, letnik 51 (2012), št. 1-3* (tematska številka o socialnem delu na področju zdravja).

Videmšek, P. (2011), Spreminjanje socialne vključenosti ljudi z osebnimi izkušnjami duševne stiske: Od boja za pravice do vključenosti v raziskovanje. *Socialno delo, letnik 50 (2011), št. 3-4*.

Videmšek, P. (2013), *Iz institucij v skupnost : stanovanjske skupine nevladnih organizacij na področju duševnega zdravja*. V Ljubljani: Fakulteta za socialno delo.

Wallcraft, Jan Wallcraft, Beate Schrank & Michaela Amering (ur.) (2009), *Handbook of User Involvement in Research*. West Sussex: Wiley-Blackwell.

Zaviršek D. (1994): *Ženske in duševno zdravje*. Ljubljana: Lumi.

Zaviršek, D. (1997), Krizni tim kot oblika preprečevanja psihiatrične hospitalizacije. *Socialno delo* 36, 2: 101-110.

Zaviršek, Darja (2000), *Hendikep kot kulturna travma: Historizacija podob, teles in vsakdanjih praks prizadetih ljudi*. Ljubljana: Založba *cf.

Cilji in kompetence:

Objectives and competences:

Razumevanje in zmožnost primerjave teorij in praks na področju zasvojenosti in uživanja drog.
Sposobnost kritičnega branja in zastavljanja raziskovalnih problemov.

Understanding and competence to compare diverse theoretical and practical approaches regarding drug use and addictions.
Ability of critical reading and articulating the research investigations.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

- lastnega strokovnega dela na področju drog in zasvojenosti
- teorij in načel, procesov, metod in tehnik, raziskovalnih postopkov, sposobnost njihove analize in integracije.

Uporaba pridobljenega znanja, metod in tehnik neposredno v praksi socialnega dela.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

- understanding one's own work in the field of drug use and addictions
- of theories and principles, processes, methods and techniques, research procedures, ability of their analysis and integration.

Use of acquired knowledge, methods and techniques in direct social work practice.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, raziskovalni izdelki, individualno delo, mentorstvo, konzultacije, terensko delo.

Learning and teaching methods:

Lectures, research assignments, individual work, tutorials, field work.

Načini ocenjevanja:

Način (pisni izpit, ustno izpraševanje, naloge, projekt)

Esej s predstavitvijo.

Delež (v %) /
Weight (in %)

100 %

Assessment:

Type (examination, oral, coursework, project):

Essay and its presentation.

Reference nosilca / Lecturer's references:

Izr. prof. dr. Vito Flaker

Flaker, V. (1998) *Odpiranje norosti : vzpon in padec totalnih ustanov*, (Oranžna zbirka). Ljubljana: Založba / *cf., 1998. 269 str. ISBN 961-6271-05-9.

Rafaelič, A. (ur.), Flaker, V. (ur.) (2012), Iz-hod iz totalnih ustanov med ljudi. *Časopis za kritiko znanosti, domišljijo in novo antropologijo*, XXXIX, 250.

Flaker, V., Nagode, M., Rafaelič, A., Udovič, N. (2011), *Nastajanje dolgotrajne oskrbe: ljudje in procesi, eksperiment in sistem*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.

Flaker, V., Mali, J., Rafaelič, A., Ratajc, S. (2013) *Osebno načrtovanje in izvajanje storitev*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.